

SARAH LARK

Kiivilinnun
KUTSU

BAZAR

SARAH LARK

Kiivilinnun
KUTSU

Suomentaneet Sanna van Leeuwen ja Veera Kaski

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentaneet Sanna van Leeuwen ja Veera Kaski

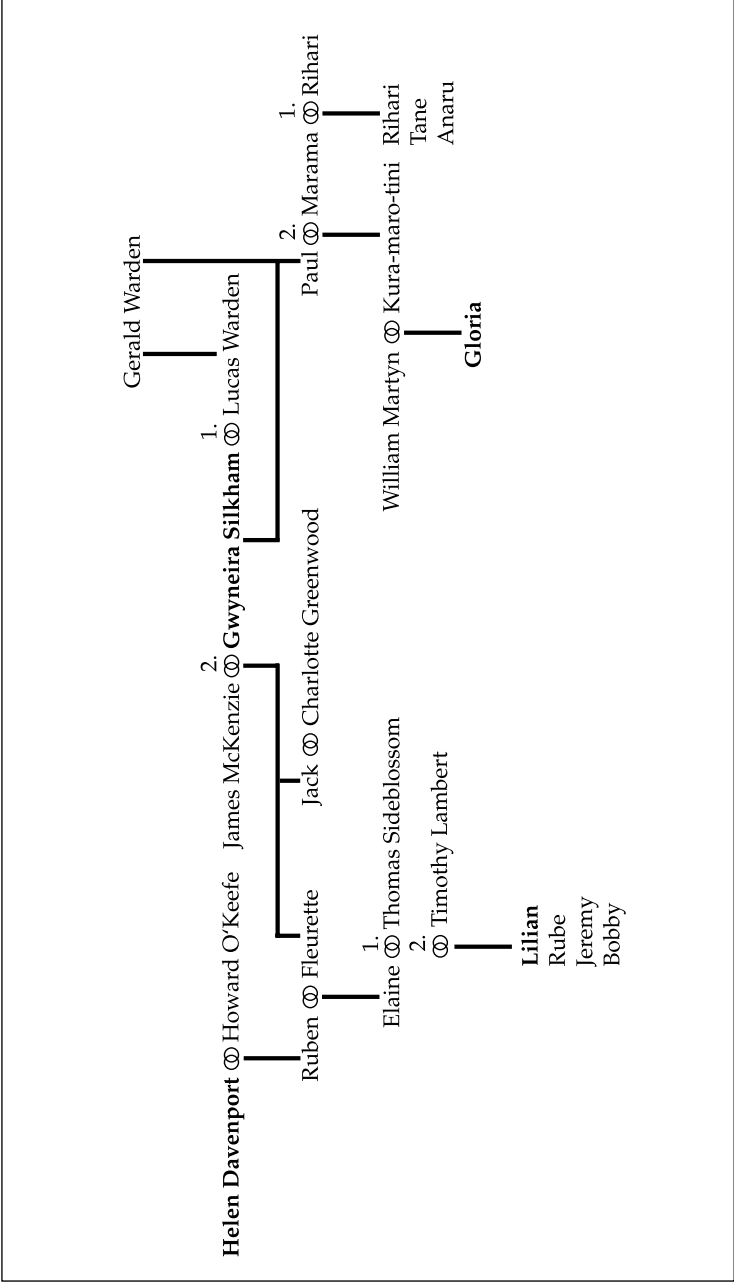
Saksankielinen alkuteos *Der Ruf des Kiwis*
Originally published in Germany under the title *Der Ruf des Kiwis*
© 2009 by Bastei Lübbe AG, Cologne

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-376-316-6

Taitto Jukka Iivarinen / Vitale
Painettu EU:ssa

Einsteinin ja Marie Curien muistolle

UUSI-SEELANTI

0 100 km

Cape Reinga

Kaitiaki

Auckland

POHJOISSAARI

TASMANINMERI

Wellington

Blenheim

Westport

Greymouth

Christchurch

Arthurinsola

Lytelton

Haldon

Mount Cook
(Aoraki)

Tekapo-
järvi

Queenstown

ETELÄ-ALUPE

ETELÄSAARI

Port Chalmers
Dunedin

TYYNIMERI

OPPIVUODET

*Canterburyn tasanko, Greymouth,
Christchurch, Cambridge
1907—1909*

1

”Ratsastetaan kilpaa! Jooko, Jack, kivisotureiden kehälle!”

Gloria ei jäänyt odottamaan Jackin vastausta, vaan ohjasi ketunvärisen poninsa saman tien lähtöasemiin Jackin hevosen viereen. Kun Jack nyökkäsi alamaisesti, Gloria antoi kevyesti pohkeita ja pieni tamma pyrähti juoksuun.

Jack McKenzie, nuori mies, jolla oli punaruskeat taipuisat hiukset ja tyynet vihreänruskeat silmät, kannusti hänkin hevosensa laukkaan ja lähti seuraamaan tyttöä Kiward Stationin äärettömiltä tuntuvien ruohomaiden halki. Jackilla ei ollut toivoakaan saavuttaa Gloriaa vahvalla, hitaahkolla cob-ruunallaan. Jockeyksi hän oli sitä paitsi liian kookas, mutta hän soi tytölle huvinsa. Gloria oli valtavan ylpeä Englannista saamastaan nuolennopeasta ponista, joka oli kuin pienikokoinen täysiverinen. Sikäli kuin Jack muisti, se oli Glorian vanhemmilta ensimmäinen syntymäpäivälahja, josta tyttö oli vilpittömän onnellinen. Epäsäännöllisin väliajoin Euroopasta saapuvien pakettien sisältö ei yleensä tehnyt suurta vaikutusta: röhhelömekko, viuhka ja kastanjetit Sevillasta, kullaväriset pikkukengät Milanosta, pikkuruinen strutsin nahkakäsilaukku Pariisista... kaikenlaisia esineitä, joista

uusiseelantilaisella lammastilalla ei ollut sanottavaa hyötyä ja jotka jopa satunnaisille vierailuille Christchurchiin olivat aivan liian pröystäileviä.

Sitä Glorian vanhemmat eivät kuitenkaan ajatelleet, pikemminkin päinvastoin. Varmaan William ja Kura Martynista oli hupaisa ajatus hätkähdyttää Canterburyn tasangon melko vanhoillisia seurapiirejä tuulahduksella suurta maailmaa. Ujous ja arkuus olivat heistä kaukana, ja itsestään selvästi he olettivat tyttärensä olevan samaa maata.

Kun Jack laukkasi peltopolkuja eteenpäin uhkarohkeaa vauhtia, jotta ei aivan kadottaisi Gloriaa silmistään, hän ajatteli tytön äitiä. Kura-marotini, Jackin velipuolen Paul Wardenin tytär, oli eksoottinen kaunotar, jota oli siunattu epätavallisen upealla lauluäänellä. Musikaalisuudestaan Kura sai kaikesti kiittää äitiään, maorilaulaja Maramaa, enemmän kuin valkoista sukuaan. Pienestä pitäen Kura oli haaveillut Euroopan oopperamaailman valloituksesta ja harjoittanut ääntään sinnikkäästi. Jack ja Kura olivat varttuneet yhdessä Kiward Stationilla, ja yhä vieläkin Jack muisteli kauhulla Kuran lauluharjoituksia ja loputonta pianonpimputusta. Silti aluksi oli näyttänyt siltä, ettei Kura saisi mahdollisuutta toteuttaa unelmiaan maalaismaisessa Uudessa-Seelannissa – kunnes hän viimein löysi aviomiehessään William Martynissa ihailijan, jonka myötävaikutuksella hänen kykynsä pääsivät oikeuksiinsa. Nyt pariskunta oli kiertänyt jo useita vuosia ympäri Eurooppaa mukanaan ryhmä maorilaulajia ja -tanssijoita. Kura oli seurueen tähti, joka yhdisti perinteistä maorimusiikkia länsimaisten soittimien kanssa omaperäisiksi tulkinnoiksi.

”Voitin!” Gloria pysäytti eloisan poninsa taitavasti keskelle kivisotureiden kehäksi kutsuttua kalliomuodostelmaa. ”Ja tuolla ovat lampaatkin!”

Pieni uuhilauma oli Jackin ja Glorian ratsastusretken varsinainen syy. Eläimet olivat lähteneet omille teilleen ja laidunsivat nyt kivikehän luona maatilkulla, joka oli paikalliselle maoriheimolle pyhä paikka. Gwyneira Warden McKenzie, joka johti maatilaa, kunnioitti alkuperäisasukkaiden uskonnollisia perinteitä, vaikka paikka oli virallisesti Kiward Stationin mailla. Lampaille ja naudoille riitti laidunmaita muutenkin, ettei niiden tarvinnut vaellella maorien pyhäköissä. Siksi Gwyn oli päivällisellä pyytänyt Jackia kokoamaan lampaat, mikä oli kirvoittanut Glorialta innokkaan vastalauseen.

”Minä voin tehdä sen, mummi! Nimue tarvitsee harjoitusta!”

Nyt kun Gloria oli alkanut kouluttaa ensimmäistä omaa paimenkoiraansa, hän odotti innolla saavansa maatilalla tärkeämpiä tehtäviä, mistä Gwyneira oli hyvin mielissään. Tälläkin kertaa hän hymyili lapsenlapsenlapselleen ja nyökkäsi.

”Sopiihan se, mutta Jack tulee mukaan”, hän määräsi, vaikkei osannut sanoa itsekään, miksei antaisi tytön ratsastaa yksin. Itse asiassa hänellä ei ollut mitään syytä huoleen: Gloria tunsu maatilan kuin omat taskunsa, ja kaikki Kiward Stationin asukkaat tunsivat Glorian ja pitivät hänestä.

Omillle lapsilleen Gwyneira oli ollut kaikkea muuta kuin ylihuolehtiva äiti. Hänen vanhin tyttärensä Fleurette oli jo kahdeksanvuotiaana ratsastanut neljän mailin matkan pieneen kouluun, jota Gwyneiran ystävätär

Helen oli pitänyt naapuritulalla. Mutta Gloria oli eri asia. Gwyneira pani kaiken toivonsa Kiward Stationin ainoaan tunnustettuun perijättäreeseen. Vain Glorian ja Kura-marotin suonissa virtasi Wardenien, tilan alkuperäisten perustajien, veri. Lisäksi Kuran äiti Marama tuli paikallisesta maoriheimosta, joten Glorian hyväksyivät myös alkuperäisasukkaat. Se oli tärkeää, sillä Kai Tahu -heimon päällikkö Tonga oli jo vuosia käynyt kiihvasta kilpailua Wardeneja vastaan. Tonga toivoi Glorian avioituvan hänen heimoonsa kuuluvan maorimiehen kanssa, jotta hänen määräysvaltansa seudulla vahvistuisi. Glorian äidin Kuran kohdalla tuo strategia oli jo petänyt, eikä Gloriakaan osoittanut suurta mielenkiintoa heimojen elämää ja kulttuuria kohtaan. Tietysti tyttö puhui maorin kieltä sujuvasti ja kuunteli mielellään, kun hänen isoäitinsä Marama kertoi kansansa ikivanhoja taruja ja legendoja. Läheisiksi Gloria kuitenkin tunsu vain Gwyneiran, tämän toisen aviomiehen James McKenzien ja ennen kaikkea heidän poikansa Jackin.

Jackin ja Glorian suhde oli ollut alusta lähtien aivan erityinen. Nuorukainen oli viisitoista vuotta vanhempi kuin velipuolensa tyttärentytär, ja Glorian ensimmäisinä elinvuosina juuri hän oli suojellut tyttöä tämän vanhempien oikuilta ja välinpitämättömyydeltä. Jack ei ollut koskaan välittänyt Kurasta ja tämän musiikista, mutta Gloriasta hän oli pitänyt ensi rääkäisystä lähtien – kirjaimellisesti, kuten Jackin isällä oli tapana virnuilla. Vauva oli nimittäin alkanut huutaa kurku suorana heti kun Kura painoikin pianon kosketinta. Sen Jack saattoi ymmärtää oikein hyvin ja retuutti Gloriaa mukanaan kaikkialle kuin koiranpentua.

Nyt Jackin lisäksi kivikehälle oli ehtinyt myös Glorian pieni Nimue-koira. Bordercollie läähätti ja katsoi emäntäänsä melkein moittivasti. Koira ei lainkaan pitänyt siitä, että Gloria ratsasti siltä karkuun. Se oli ollut onnellisempi ennen kuin salamannopea poni oli saapunut Englannista. Nimue kuitenkin ryhdistäytyi ja ampaisi heti matkaan, kun Gloria usutti sen terävällä vihellyksellä kokoamaan lampaista, jotka laidunsivat siellä täällä kallioiden ympärillä. Jackin ja ylpeän emäntänsä hyväksyvien katseiden alla Nimue ajoi eläimet koolle ja jäi odottamaan seuraavaa käskyä. Gloria lähti osaavasti ajamaan laumaa kotia kohti.

”Näetkös, olisin pärjännyt yksinkin!” Tyttö säteili Jackille voitonriemuista hymyä. ”Kerrothan mummille?”

Jack nyökkäsi vakavana. ”Takuulla kerron, Glory. Hän on varmasti ylpeä sinusta. Ja Nimuesta myös!”

Gwyneira McKenzie oli tuonut ensimmäiset bordercolliet Walesista Uuteen-Seelantiin reilut viisikymmentä vuotta sitten ja jatkanut niiden jalostamista ja kouluttamista uudessa kotimaassaan. Hän oli hyvillään nähdesään, miten taitavasti Gloria käsitteli eläimiä.

Andy McAran, tilan ikivanha työnjohtaja, katseli vierestä, kun Jack ja Gloria ajoivat lampaat aitaukseen, jota hän oli korjailemassa. McAranin ei olisi tarvinnut tulla töihin enää pitkään aikaan, mutta hän puuhasteli tilalla mielellään ja satuloi hevosensa lähes joka päivä ratsastukseen Haldonin kylästä Kiward Stationille. Hänen vaimonsa ei pitänyt siitä, mutta se ei Andya hätkäyttänyt, päinvastoin. Hän oli avioitunut vasta vanhalla iällä eikä ikinä tottuisi olemaan toisen komenneltavana.

”Melkein kuin Gwyn-neiti aikoinaan.” Vanhus virnisti hyväksyvästi, kun Gloria sulki portin lampaiden perässä.

”Puuttuu vain punainen tukka ja...” Loput Andy jätti sanomatta, sillä hän ei halunnut loukata Gloriaa. Jack oli kuitenkin kuullut samantapaisia huomautuksia niin usein, että osasi lukea Andyn ajatukset. Vanha karjapaimen surkutteli sitä, ettei Gloria ollut perinyt isoisoäitinsä keijukaismaisen siroa vartaloa eikä kapeita, sieviä kasvoja – mikä oli erikoista, sillä Gwyneira oli antanut punaiset kiharansa ja siron ruumiinrakenteensa eteenpäin lähes kaikille muille naispuolisille jälkeläisilleen. Gloria tuli enemmän Wardeneihin: kulmikkaat kasvot, lähekkäin olevat silmät, teräväpiirteinen suunseutu. Runsaat vaaleanruskeat kiharat enemmän tukahduttivat kuin kehystivät hänen kasvojaan. Villin pehkon kamppaaminen oli yhtä tuskaa, ja siksi tyttö oli noin vuosi sitten uhmanpuuskassaan leikannut tukkansa lyhyeksi. Tietysti kaikki olivat kiusoitelleet, halusiko hän tulla nyt kokonaan pojaksi – jo aiemminkin hän oli näpistänyt itselleen polvihousuja, joita hänen isoäitinsä Marama ompeli maoripojille –, mutta Jackin mielestä lyhyet kiharat pukivat Gloriaa upeasti, ja myös leveät ratsastushousut sopivat mekkoja paremmin hänen rotevalle, hiukan tanakalle vartalolleen. Ruumiinrakenteensa puolesta Gloria tuli maorisukuunsa. Länsimaisen muodin mukaan leikatuissa vaatteissa hän ei olisi ikinä edukseen.

”Äitiinsä tuo tyttö ei sitten ole tullut tippaakaan”, tokaisi myös James McKenzie. Hän oli seurannut Jackin ja Gorian tuloa Gwyneiran makuuhuoneen erkkeristä. Siellä hän istui tätä nykyä mielellään: ilmava näköalapaikka oli enemmän hänen mieleensä kuin salongin mukavammat

nojatuolit. James oli äskettäin täyttänyt kahdeksan-
kymmentä, ja ikä alkoi painaa. Viime aikoina hänellä
oli ollut nivelkipuja, jotka tekivät liikkumisesta hanka-
laa. James inhosi sitä, että joutui tukeutumaan keppiin.
Hän ei halunnut myöntää, että portaat alas salonkiin
olivat hänelle päivä päivältä suurempi vastus, vaan väitti
mieluummin, että erkkeripaikaltaan hänen oli helpom-
pi valvoa tilan tapahtumia.

Gwyneira tiesi paremmin. James ei ollut koskaan tun-
tenut oloaan luontevaksi Kiward Stationin ylellisessä
salongissa, hänen maailmaansa olivat aina olleet työ-
miesten asuinkortteerit. Vain Gwynin mieliksi hän oli
myöntynyt muuttamaan herraskaiseen kartanoon ja kas-
vattamaan poikansa täällä. Paljon mieluummin James
olisi rakentanut perheelleen hirsimökin ja istuskellut
siellä takkatulen ääressä, johon olisi itse hakannut poltto-
puut. Haave kuitenkin menetti houkuttavuuttaan sitä
mukaa, mitä vanhemmaksi hän eli. Nykyisin hänestä oli
mukavaa vain nauttia lämmöstä, josta Gwyneiran palve-
lijat huolehtivat.

Gwyneira laski käden miehensä olalle ja katsoi hän-
kin poikaansa ja Gloriaa.

”Tyttö on aivan ihana”, hän sanoi. ”Kunhan hän jo-
nain päivänä löytää sopivan miehen...”

James muljautti silmiään. ”Joko taas!” hän huokaisi.
”Luojan kiitos hän ei vielä ole miesten perään. Kun
muistelen Kuraa ja sitä maorinulikkaa, joka aiheutti si-
nulle niin paljon päänsärkyä... Kuinka vanha hän edes
oli? Kolmentoista?”

”Hän nyt vain oli varhaiskypsä!” Gwyneira puolusti
pojantytärtään. Kura oli aina ollut hänelle rakas.

”Tiedän, ettet pidä hänestä erityisemmin. Mutta hänen ongelmansa ydin oli se, ettei hän pohjimmiltaan kuullut tänne.”

Gwyneira harjasi tukkaansa ennen kuin kiinnittäisi sen nutturalle. Se oli vieläkin pitkä ja kihara, vaikka punaisen seassa alkoi näkyä yhä enemmän harmaata. Muutoin ikä ei juuri näkynyt lähes seitsemänkymmentäkolmevuotiaasta naisesta. Gwyneira Warden McKenzie oli yhtä hoikka ja jäntevä kuin nuoruudessaan. Hänen kasvonsa olivat alkaneet näyttää luisevilta ja iho oli täynnä pieniä rypyjä, mutta hän ei ollut koskaan suojannut itseään auringolta ja sateelta. Hienon seurapiirirouvan elämä ei sopinut hänelle, ja kaikista elämänsä vastoinkäymisistä huolimatta hän oli aina pitänyt onnenpotkuna sitä, että oli seitsemäntoistavuotiaana jättänyt aatelisen lapsuudenkotinsa Walesissa ja uskaltanut uhkarohkeasti avioseikkailuun uudessa maailmassa.

”Kuran ongelma oli se, ettei kukaan vaivautunut opettamaan hänelle ei-sanaa, kun hän vielä oli vastaanottavaisessa iässä”, James murautti. He olivat käyneet saman keskustelun jo tuhat kertaa, ja oikeastaan Kura oli ainoa puheenaihe, joka oli ikinä aiheuttanut kitkaa heidän avioliitossaan.

Gwyn pudisteli paheksuvasti päätään. ”Tuo kuulostaa taas aivan siltä kuin olisin pelännyt Kuraa”, hän sanoi nyreästi. Syytös ei ollut uusi, joskaan sitä ei ollut alun perin esittänyt James vaan Gwynin ystävätär Helen O’Keefe – ja muisto Helenistä, joka oli kuollut edellisenä vuonna, kouraisi Gwynin sydäntä.

James kohotti kulmiaan. ”Pelännyt Kuraa? Ethän toki!” hän kiusoitteli vaimoaan. ”Juuri siksihän sinä olet

työnnellyt tuota Andyn tuomaa kirjettä pöydän laidalta toiselle jo kolme tuntia. Avaa se jo, Gwyn! Kura on kahdeksantoistatuhannen mailin päässä täältä. Ei hän pure!”

Andy McAran asui vaimoineen Haldonissa, lähimmässä pienessä kylässä. Kiward Stationille osoitetut kirjeet tulivat sikäläiseen postitoimistoon, ja Andy toimi mielellään posteljoonina, kun meren takaa saapui postia. Vastalahjaksi hän odotti – kuten kaikki Haldonin juorueukot ja -ukot – jonkin verran jutun juurta Wardenin erikoisen perijättären eksoottisesta taitelijaelämästä. James ja Jack toimittivatkin heille kernaasti tuoreimmat uutiset Kuran villistä elämästä, eikä Gwyneira tavallisesti puuttunut juoruiluun. Olivathan uutiset useimmiten myönteisiä: Kura ja William olivat onnellisia, näytökset myyty loppuun, kiertue seurasi toistaan. Tietysti Haldonissa pahat kielet lauloivat silti. Oliko William tosiaan pysynyt Kuralleen uskollisena jo lähes kymmenen vuotta? Kiward Stationilla pilvetöntä onnea oli kestänyt nipin napin vuoden. Ja jos avioliitto tosiaan oli niin täydellinen – miksei sitä ollut siunattu useammilla lapsilla?

Se kaikki oli samantekevää Gwyneiralle, joka viimein avasi vapisevin sormin tällä kertaa Lontoossa leimatun kirjeen. Pohjimmiltaan häntä kiinnosti vain Kuran suhde Gloriaan. Tähän saakka sitä oli voinut kutsua lähinnä välinpitämättömäksi, ja Gwyneira rukoili, ettei tilanne muuttuisi.

Tänään James kuitenkin näki jo vaimonsa kasvoista, että kirje sisälsi järkyttävämpiä uutisia kuin aina samoja menestystarinoita ”*Haka* kohtaa pianon” -kiertueelta.

Sitä James olikin jo aavistellut tunnistaessaan kuoressa William Martynin sulavan käsialan Kuran pystyjen kirjaimien sijaan.

”He aikovat hakea Glorian Englantiin”, Gwyneira sanoi eleettömästi laskiessaan kirjeen alas. ”He...” Gwyn etsi Williamin tekstistä oikeaa kohtaa. ”He sanovat arvostavansa kasvatustyötämme, mutta heitä huolestaa, pystymmekö täällä tukemaan riittävästi Glorian ’taiteellista ja luovaa lahjakkuutta’! James, eihän Gloriolla ole taiteellista ja luovaa lahjakkuutta!”

”Luojan kiitos ei”, James totesi. ”Ja miten ne kaksi meinaavat herättää eloon tämän uuden Glorian? Pitääkö työn tulla mukaan kiertueelle? Laulamaan, tanssiin? Soittamaan huilua?”

Kuran virtuoosimainen *putorino*-huilun hallinta oli yksi hänen ohjelmansa kohokohtia, ja tietysti myös Gloriolla oli samanlainen soitin. Isoäitinsä Maraman suruksi tyttö ei kuitenkaan osannut houkutella huilusta virheettömästi edes tavanomaisia ääniä, puhumattakaan kuuluisasta *wairuasta*, henkien äänestä.

”Ei, hänet pannaan sisäoppilaitokseen. Kuuntele tätä: ’Olemme valinneet pienen koulun, joka sijaitsee sangen idyllisellä paikalla Cambridgen lähellä ja takaa monipuolisen tyttökoulutuksen korostaen eritoten henkisiä ja taiteellisia ominaisuuksia...’”, Gwyneira luki ääneen. ”Tyttökoulutuksen! Mitähän silläkin pitäisi ymmärtää?” hän mutisi kiukkuisena.

James nauroi. ”Ruoanlaittoa, leivontaa, kirjontaa?” hän ehdotti. ”Ranskaa? Pianonsoittoa?”

Gwynillä oli ilme kuin kidutuspenkissä. Maa-aatelisten tyttärenä hän ei ollut voinut säästyä siltä kaikelta, mutta

UNOHTUMATON HISTORIALLINEN SUKUSAAGA UUDEN-SEELANNIN JYLHISSÄ MAISEMISSA

Uuteen-Seelantiin naiivina nuorena morsiamena saapuneen Gwyneira McKenzien lapsenlapsenlapsi Gloria Martyn on saanut viettää idyllisen lapsuuden sukunsa omistamalla lammaskarjalla keskellä Uuden-Seelannin maaseutua. Kun hänen vanhempansa vaativat Glorian saavan sivistyneen nuoren naisen koulutuksen toisella puolen maailmaa ja lähettävät tämän Englantiin, joutuu hän jättämään taakseen kaiken rakastamansa, mukaan lukien vannoutuneen suojelijansa Jackin.

Vieraassa ympäristössä kaukana kotoa Gloria tuntee olonsa yksinäisemmäksi kuin koskaan aiemmin. Kun käy ilmi, että hänen vanhemmillaan ei ole aikomustakaan päästää häntä takaisin rakkaaseen kotimaahansa, ottaa Gloria ohjat omiin käsiinsä ja karkaa uskomattomalle seikkailulle kohti Uutta-Seelantia.

SARAH LARKIN *Kiivilinnun kutsu* jatkaa lukijoiden sydämet vienyttä, Uuteen-Seelantiin sijoittuvaa sukusaagaa ja vie lukijan unohtumattomalle matkalle tietään kotiin etsivän nuoren naisen kanssa.